

RNDr. Josef Kratochvíla – 75 let

Nepřehlédnutelnou postavou české klinické biochemie, navíc respektovanou v mezinárodních odborných kruzích, je druhý jubilant – RNDr. Josef Kratochvíla. Narodil se 22. února 1946 v Třebíči, zde také absolvoval gymnázium. V letech 1963 – 1968 studoval obor chemie, analytická chemie a biochemie na Přírodovědecké fakultě Masarykovy Univerzity v Brně. Josef je dobře jazykově vybaven, takže již během vysokoškolského studia byl v roce 1967 hostujícím posluchačem Technische Universität Stuttgart, Německo, v oboru Analytische und anorganische Chemie. Po promoci působil v letech 1968 – 1969 jako odborný asistent na katedře anorganické chemie MU Brno, v letech 1969 – 1970 pracoval v Lachemě Brno jako odborný technolog. Doktorát přírodních věd v oboru analytické chemie získal v roce 1976. Jeho pracovní etapy jsou spojeny s Karvinou, Nymburkem a Pardubicemi. V Karvině pracoval v letech 1970 – 1980 jako vedoucí úseku řízení jakosti na Oddělení klinické biochemie OÚNZ, v Nymburce vedl v letech 1980 – 2002 Oddělení klinické biochemie a Pardubice jsou spojeny s jeho prací v SEKKu, u jehož zrodu v roce 1995 stál. Byl od počátku supervizorem řady kontrolních cyklů, pro SEKK vypracoval (často ve spolupráci s RNDr. Bedřichem Friedeckým, Ph.D.) řadu edukačních materiálů. Osobně považuji za nesmírně důležitou trvalou snahu o korektní terminologii, na www.sekk.cz je již třetí přepracované a doplněné vydání materiálu Metrologická terminologie ve zdravotnické a analytické laboratoři (společně s doc. Ing. Zbyňkem Plzákem, CSc.).

Já jsem se s Josefem seznámil brzy po svém nástupu na Oddělení klinické biochemie v Kladně, kdy můj tehdejší primář MUDr. Bedřich Nejedlý spolupracoval s MZ ČR a tím jsem se dostal ke Komisi pro standardizaci a unifikaci v klinické biochemii

MZ ČR, které Josef v letech 1980 až 1992 předsedal. Byla to komise sdružující významné odborníky z Česka i Slovenska a pro mě jako začínajícího lékaře v oboru to byla velká škola. Josef byl také v letech 1990 – 1999 členem výboru České společnosti klinické biochemie ČLS JEP a zabýval se především standardizací, unifikací a řízením kvality v klinické biochemii. Jeho práce měla a má přesah do dalších oborů, je členem Komise pro chemická měření UNMZ a členem Certifikační komise pro referenční materiály ČMI. Je čestným členem České společnosti klinické biochemie ČLS JEP (uděleno v roce 2004), ČSKB mu také udělila cenu za nejlepší publikaci z oboru klinické biochemie a laboratorní medicíny vydanou v roce 2002 (společně s RNDr. Bedřichem Friedeckým, Ph.D.: Analytická kvalita v klinické laboratoři, CD ROM, SEKK s.r.o, 2002). Je dále členem Deutsche Gesellschaft für Klinische Chemie und Laboratorium Medizin, American Association for Clinical Chemistry, Eurachem ČR a České společnosti chemické.

Je autorem asi 300 až 500 odborných sdělení a několika monografií v domácím i zahraničním písemnictví. Jeho práce v zahraničí byly publikovány v prestižních časopisech, jako jsou Clinica Chimica Acta, Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Clinical Chemistry, Scandinavian Journal of Clinical and Laboratory Investigation, Annals of Clinical Biochemistry, Accreditation and Quality Assurance a Biochemia Medica. Web of Science uvádí 22 položek se 199 citacemi (bez autotitací), Hirschův index má hodnotu 8. Ale podstatný objem jeho publikačních aktivit tvoří práce v domácím písemnictví, z velké části s významnou edukační složkou a vlivem na zvyšování kvality analytiky jak v původním Československu, tak v České republice.

Milý Josefe, přeji Ti do dalších let pevné zdraví a trvajících elánů do Tvých aktivit.

Tonda Jabor.